

Rapport til projektet

GENBANK FOR KARTOFLER

Projektledelse: Jens-Peter Nepper, deltagelse: Jens Kr. Ege Olsen (jko@lkfvandel.dk)

Genbankens opgave er at bevare og opretholde en samling af kartoffelsorter og *Solanum* vildarter til brug for forædling og forskning, som er relevante for danske forhold.

Sortssamlingen af kartofler går tilbage til LKF's start og er den eneste større samling af kartoffelmateriale i Danmark. I samlingen indgår også gamle sorter. Materialet anvendes i forbindelse med forsøg, forædling og forskning indenfor kartofler. Samlingen indeholder materiale med vigtige dyrknings-, resistens- og kvalitetsegenskaber.

Kartoffelsorterne vedligeholdes enten in-vitro i laboratoriet eller i lusetæt nethus.

Nyindkommet materiale fra andre EU lande sygdomstestes for alm. virus samt ring- og brunbakteriose. For materiale, der importeres fra lande udenfor EU, omfatter arbejdet desuden karantænedyrkning og testning for en række obligatoriske eksotiske vira. Dette sidste har dog ikke været på tale i 2009. Alt foregår efter aftale med Plantedirektoratet (PD).

Relevant data og viden om sorterne samles i sortsdatabase.

Der lægges ca. 84 sorter i marken hvert år heraf er 15 gamle navnesorter (udsendes til museer mm.), på denne måde bliver alle sorter med tiden vurderet. Vurderingen sker på både deres agronomiske og på deres kvalitets karakterer.

Materialet fra genbanken anvendes til forædling (krydsning), hvor der er brug for relevante egenskaber, og udveksles med danske og udenlandske kolleger og forskere. Det stilles til rådighed for museer og udstillinger. Af særlig aktuell betydning i samlingen er sorter og vildarter med skimmel- samt rustresistens.

Lister over sorter og vildarter som indgår i genbanken kan rekvireres fra LKF. Listerne sendes efter forespørgsel til udenlandske genbanker. Museer, institutioner og firmaer kan rekvirere materiale til udstilling og forskning.

Status pr 31-12-2009

24 nummersorter og 5 udenlandske navnesorter er til overvejelse som kandidater til optagelse i genbanken, disse sorter ligger i specielt drivhus, og er blevet testet frie for de 6 vira som vores genbank testes for. I løbet af 2009 blev i alt 28 sorter fjernet fra genbanken.

Samlingen består på nuværende tidspunkt af 317 sorter, der vedligeholdes i lusetæt nethus og 172 som vedligeholdes in-vitro. I alt 489 sorter. Med andre ord lidt færre end i 2008.

3% af sorterne er meget gamle fra før 1900, omkring 7% af sorterne er fra 1901 . 1950, 24% er fra perioden 1950 . 1990 og 14% er nyligt introducerede sorter. Resten eller ca.

44 % af samlingen består af forædlingslinier, dels LKF's forædlingslinier og dels forædlingskloner fra udenlandske samarbejdspartnere.

Samlingen af vildarter består af 115 kloner fra 41 forskellige knoldbærende vildarter. Alle vildarterne findes som in vitro-planter, da det kan være svært at få dem til at producere knolde.

I 2009 er der sendt flere af de gamle sorter til museer og udstillinger, og der forberedes yderligere materiale til næste år. Vi har også i år haft en del henvendelser fra skoler og private om gamle og specielle sorter, som vi så har leveret knolde til.

Den mindre ændring, der blev foretaget på nethuset inden sæsonen 2009, havde den ønskede positive effekt på dyrknings- og høstbetingelserne.

I tabel 1 nedenfor er årets observationer opsummeret for det materiale, der har været i marken.

Forklaring til tabellen:

TP2	Tørstof%	OJD	Øjendybde; 9=flade	KOG	Tendens til udkogning; 9=fast
SP2	Stivelses%	HDT	Hudtype; 9=glat	KMF	Mørkfarvn. Efter kog. 9=ingen
KST	Knoldstørrelse 9=stor	HDF	Hudfarve; g=gul; r=rød; v=violet	GIS	Generelt indtryk efter kogning; 9=bedst.
STE	Størrelse ens- artethed; 9=ens	KDF	Kødfarve; 1=hvid; 5=lysgul; 8=m.gul	GIP2	Egnethed til pommes frites i januar. 9=godt. <7 er uegnet.
KNF	Knoldform 2=rund; 9=lang	SKV	Skurv; 9=ingen	GIC2	Egnethed til chips i januar. 9=godt. <7 er uegnet.
FOE	Form ens-artethed; 9=ens	GIK	Generelt indtryk; 9=den bedste		

Tabel 1. Årets observationer.

SOR	TP2	SP2	KST	STE	KNF	FOE	OJD	HDT	HDF	KDF	SKV	GIK	BEM	KOG	KMF	GIS	GIP2	GIC2
12.380	20,0	14,3	6	5	3	6	6	5	g	4	8	6						
90-BKG-22	24,3	18,6	5	5	4	5	4	5	g	5	8	6	Sildig					
96-CFA-66	22,5	16,8	6	5	4	6	6	6	g	5	8	6					8	7
Alex	20,0	14,3	5	6	6	6	6	6	gv	4	8	7		6	4	5	5	4
AM 78-3778	18,7	13,0	7	5	5	4	5	5	g	4	8	5	Rz (rodfilt)					
Amva	23,0	17,3	6	6	5	6	6	5	g	6	8	7	lidt sildig	8	7	7	8	6
Antonia	20,5	14,8	5	4	6	6	7	8	g	7	8	8		9	8	8	7	5
Asva	20,5	14,8	5	5	5	6	6	5	g	7	8	6		9	7	7	7	5
Aveka	26,1	20,4	7	5	4	5	5	4	g	6	8	6						
Ballerina	14,2		6	6	6	7	7	8	g	7	8	7		9	9	9	5	
Blå Kartoffel (DDSF)			3	5	5	4	5	4	v		8	4						
Bova	25,5	19,8	5	6	4	6	5	5	r	6	8	6	rød i kød					
Challenger	21,7	16,0	7	7	6	6	6	7	g	6	8	8		6	6	6	7	4
Concordia	20,3	14,6	6	6	6	6	7	7	g	7	8	7		5	7	6	8	3
Congo	17,8	12,1	6	6	5	4	6	5	v		8	4	mange deforme					
Dorita	23,6	17,9	4	6	5	6	6	5	g	4	8	5		6	7	6	6	7
Euroflora	25,1	19,4	7	5	5	4	4	5	g	7	8	6		6	7	7	8	6
Fanal	23,0	17,3	7	5	5	4	5	5	g	4	8	6		6	6	6	9	6
Fecuva	25,4	19,7	7	6	5	5	5	4	g	7	8	6	lidt sildig					
Forza	19,4	13,7	7	7	6	6	7	6	g	7	8	7		7	8	8	8	6
Foxton	20,3	14,6	6	7	5	6	6	5	r	6	8	6		8	7	7	6	6
Heidrun	22,2	16,5	7	5	4	4	5	5	g	7	8	5	flade knolde					
Hertha	23,4	17,7	6	6	5	5	6	5	g	6	8	5	pæreform	7	8	7	7	7
Imandra	21,5	15,8	5	4	6	4	5	5	lr	4	8	5	røde øjne	6	7	7	7	5
Jacova	24,9	19,2	6	6	5	5	5	6	g	4	8	6		7	7	7	8	6
Juli	18,9	13,2	5	4	6	3	6	6	g	6	8	4	mange deforme					
Kenva	20,8	15,1	7	6	6	6	6	6	g	7	8	7	Lidt krum	7	7	7	7	2
Lady Britta	22,5	16,8	6	5	5	6	6	5	g	7	8	7		6	6	6	9	6

Tabel 1 (fortsat)

SOR	TP2	SP2	KST	STE	KNF	FOE	OJD	HDT	HDF	KDF	SKV	GIK	BEM	KOG	KMF	GIS	GIP2	GIC2
Laura	20,1	14,4	6	6	6	6	7	6	r	7	8	7		8	7	7	8	3
Magnum Bonum			7	5	5	4	5	5	g	6	8	5	lidt deforme					
Majestic	22,2	16,5	5	6	6	6	6	6	g	4	8	5		7	6	6	7	4
Mega	17,6	11,9	8	8	6	7	6	7	g	6	8	8		9	7	7	4	2
Merano	26,7	21,0	5	6	4	6	5	5	g	5	8	6		6	7	6		5
Minea	20,8	15,1	6	5	5	5	6	5	g	4	8	5	pæreform	9	7	7	6	5
MS-1c.2	20,7	15,0	4	4	4	5	5	6	v	4	8	4	m sildig in farve	9	6	6	7	6
N85-BAG-17	26,3	20,6	6	6	5	6	5	6	g	5	8	6						
N86-BCA-37	22,0	16,3	5	6	4	6	6	6	g	7	8	7	lidt små	9	7	7	7	5
Octavia	19,6	13,9	6	4	5	6	6	6	g	6	8	7						
Piccolo Star	19,5	13,8	6	5	5	5	6	6	g	7	8	6		8	6	6	8	
Reichskanzler	23,6	17,9	4	5	4	6	4	6	r	6	8	5						
Rosva	17,7	12,0	6	6	6	5	6	5	g	6	8	6		9	7	7	8	6
Sagitta	20,6	14,9	6	6	5	6	7	5	g	6	8	6		7	8	7	7	5
Schwalbe	19,8	14,1	6	6	5	6	6	6	g	6	8	6						
Sharpes Express			6	5	5	5	6	6	g	6	8	6		8	5	5	9	6
Smart	17,4	11,7	6	4	5	6	6	6	g	8	8	7		8	7	7	8	3
Sprint	21,1	15,4	7	4	5	5	6	5	g	6	8	6		7	8	7	5	1
Stayer	26,8	21,1	6	5	4	5	5	5	g	6	8	5	lidt sildig	8	5	5	8	4
Tidlig Rosen	21,7	16,0	7	5	5	5	5	5	lr	3	8	4	deforme					
Tylstrup Odin	18,0	12,3	7	5	6	4	6	5	g	4	8	5	fejl, ligner spises.	7	7	7	5	6
UAC NEG 61	20,6	14,9	6	6	8	6	5	5	v		8	3	violet kød	9	7	7		6
VR 808	25,0	19,3	5	7	4	6	6	5	g	6	8	7		8	7	7		8
Webb's Tidlig	23,0	17,3	6	6	5	4	5	5	g	6	8	5	lidt sildig	9	7	7	7	6
Wisent	25,0	19,3	6	6	5	5	5	5	g	6	8	6	sildig				8	3
Æggeblomme	20,7	15,0	3	6	3	6	4	6	g	6	8	5		7	6	6		